

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ КРЕДИТНИМИ ІНСТИТУТАМИ**Н.М. Галазюк**

Луцький національний технічний університет

На сьогоднішній день, коли економічна ситуація нашої держави є далеко не найкращою у світі, країна катастрофічно втрачає довіру інвесторів дуже важливою є співпраця з міжнародними кредитними інститутами яка призводить забезпечення макроекономічної і фінансової стабільності, розвитку приватного сектора, удосконалення системи соціального захисту населення.

«Незважаючи на перші ознаки стабілізації, перспективи економіки України залежить від того, як розвиватиметься конфлікт на Сході, та від того, чи буде спроможна влада підтримувати та реалізовувати реформи у складних та непевних умовах» [1, с.153]. Для пом'якшення наслідків кризових явищ та нестабільної політичної ситуації, з якими стикнулася наша країна, ключову роль відіграє політична воля та готовність влади здійснювати макроекономічні та структурні реформи.

При визначенні основних пріоритетів використання залучених кредитних ресурсів, слід наголосити на тому, що найбільш результативними стали кредити МВФ та Міжнародного банку розвитку та реформування. Саме завдяки цим кредитам з'явилася можливість сформувати золотовалютні резерви країни та власну фінансово-кредитну систему. Окрім того, ці кредитні ресурси сприяли проведенню ефективної монетарної політики, грошової реформи і як наслідок введення в обіг власної національної грошової одиниці.

У результаті проведеної в Україні системної діагностики країни за методикою Світового банку було виявлено три основні причини, які стоять на заваді до сталого відновлення та досягненню високих результатів що покращення добробуту в країні, а саме: низька продуктивність приватного сектора, макроекономічна нестабільність та неефективність надання послуг. А також, бізнес-інтереси у владі, поширена корупція впливають на прийняття державних рішень та заважають розв'язанню проблем у сфері макроекономіки, продуктивності та надання послуг. Вплив бізнес-інтересів сформував економіку та дав можливість окремим особам одержувати за рахунок держави вигоду від приватизації, концесій, субсидій на енергію, державних закупівель, пільгових кредитів, державних боргових гарантій, перепадів цін та ухиляння від сплати податків.

На вирішення вищезазначених проблем схвалений у квітні 2017 року Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду, «що визначає п'ять пріоритетних напрямів, а саме:

- економічне зростання: на основі збільшення обсягів експорту та інвестицій, реалізації податкової та митної реформ, дерегуляції, земельної реформи, приватизації, реформування енергетики та підтримання макроекономічної стабільності шляхом продовження фіскальної консолідації;
- ефективне врядування: передбачає проведення реформи державного управління, децентралізації і реформи державних фінансів;
- розвиток людського капіталу шляхом проведення реформи системи охорони здоров'я, освіти, поліпшення надання державної соціальної підтримки, розвитку культури і спорту;
- верховенство права і боротьба з корупцією шляхом підтримки ефективного функціонування інститутів боротьби з корупцією, забезпечення рівного доступу до правосуддя та ефективного захисту прав власності;
- безпека та оборона передбачає захист суверенітету та територіальної цілісності держави, а також найважливіші аспекти безпеки громадян» [2].

Світовим банком ухвалено Концепцію партнерства з Україною на 2017-2021 роки яка цілком узгоджується з заявленими Урядом пріоритетами. Мета Концепції Світового банку на 2017-2021 фінансові роки полягає в підвищенні ефективності бізнес-діяльності та відновленню вітчизняної економіки.

Успішність та ефективність діяльності міжнародних кредитних інститутів в Україні значною мірою залежить від системних реформ у ключових галузях, включаючи енергетику, інфраструктуру, фінансові ринки, ринки капіталу, а також від поступу у здійсненні приватизації. Поліпшення умов для ведення бізнес-діяльності та зниження рівня корупції залишаються ключовими пріоритетами в реформуванні, проте повільний поступ у здійсненні відповідних заходів призводить до зменшення обсягу нових інвестицій із боку міжнародних кредитних інститутів.

Взаємини України з міжнародними кредитними інституціями мають на меті визначення «оптимальних параметрів взаємовідносин, які б не допускали як конфронтаційну поведінку, так і втрату своєї економічної та політичної безпеки. Визначення необхідних параметрів і цілей відносин із зовнішніми кредиторами є важливою передумовою оптимізації безпосередньо зовнішньої заборгованості та підвищення ефективності бізнес-діяльності в Україні. Адже фактично йдеться про два важливих фінансових фактори: про обслуговування залучених раніше зовнішніх запозичень і про перспективи отримання нових надходжень з інших країн. Причому щодо другого фактора така оптимізація має відношення до широкого спектру цілей отримання нових фінансових надходжень з-за кордону – як від міжнародних кредитних установ, так і від власників приватного капіталу» [3].

Формування довгострокових відносин України з таким кредитором, як МВФ, потребує виконання зобов'язань щодо орієнтирів і здійснення заходів економічної політики за широким колом питань. Меморандум про співпрацю між МВФ та Україною необхідно розглядати з одного боку, як прагнення та можливості нашої держати здійснювати зміни соціально-економічного характеру, що підтримуються авторитетними світовими експертами, а з іншого – готовність міжнародних кредитних інститутів надавати позики.

«Співпраця з групою Світового банку повинна розглядатися в якості стратегічного напрямку практичного здійснення програми соціально-економічних реформ та залучення зовнішнього фінансування для розвитку інфраструктури. У зв'язку з цим Кабінету Міністрів України було б доцільним розглядати «Стратегію Партнерства з Україною» (розроблену Світовим банком) як форму та механізм соціально-економічного прогнозування та планування на середньострокову перспективу» [4].

Принципи захисту державних інтересів України у відносинах з міжнародними кредитними інститутами повинні спиратися на пріоритети довгострокових цілей соціального, політичного та економічного розвитку.

Повноцінне запровадження фінансового механізму оцінки ефективності бізнес-діяльності в контексті використання міжнародних фінансових ресурсів та формування системи показників результативності використання зовнішніх кредитів, отримання результатів їх використання створить умови для збільшення обсягів інвестицій в економіку держави.

Розробка середньострокових планів, орієнтованих на результат: оптимізує процес управління бюджетними ресурсами на всіх етапах – від постановки мети й розробки планів до їхньої реалізації; забезпечить взаємозв'язок між розпорядниками й споживачами бюджетних ресурсів; дозволить визначити пріоритетні напрямки витрат бюджетних коштів; надасть реальні можливості для здійснення якісного фінансового контролю шляхом переходу від оцінки правомірності витрат коштів бюджету й відповідності фактичних і планових витрат до оцінки ступеня реалізації програм, на які заплановані державні видатки.

У організаційно-методичному плані вдосконалення співробітництва України із міжнародними кредитними організаціями має на меті забезпечення позитивних результатів від проведення економічних реформ шляхом посилення ролі України в становленні міжнародних валютно-фінансових відносин; використання ряду заходів, які використовуються у практиці міжнародних кредитних інститутів і зможуть вирішити актуальні завдання вітчизняної економічної політики; зростання довіри іноземного інвестора до української політики, як наслідок ріст обсягів іноземного інвестування; можливість використання послуг міжнародних організацій, що забезпечить вирішення нагальних завдань державної політики в Україні. Досягнення зазначених вище орієнтирів створить сприятливі передумови для сталого економічного зростання вітчизняної економіки та підвищення добробуту населення в країні.

Список використаних джерел

1. Кульбіда М.В. Перспективи співробітництва України із Світовим банком. Стратегії розвитку України. 2015. №2. С. 149-154.
2. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плани пріоритетних дій Уряду. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/>
3. Скриль В.В., Дзеркаль А.Б. Проблемні аспекти співробітництва міжнародних фінансових організацій з Україною. URL: file:///C:/Users/Intel/Downloads/ecfor_2016_2_16.pdf

4. "Щодо вдосконалення роботи України з МВФ - МБРР". Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/schodo-vdoskonalennya-roboti-ukraini-z-mvf-mbrg-analitichna-zapiska>.